

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

Art. I. De Sepultura Sacra, & de personis eâ indignis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

TITVLVS XXVIII.

De Sepulturis.

Intestatorum Intestatorumque Successionibus & Parochiis congruè satis interjiciuntur Sepultura; cum, sicut defunctorum supremus honos, sic non potteremum sint ex juribus Parochiarum: quarum sacro sinu illorum excipiuntur corpora, & animæ suffragiis adjuvantur.

ARTICULUS I.

De Sepultura sacra, & Personis eâ indignis.

SUMMARIUM.

1. Supremus honos defunctorum est tumulatio,
2. In cimiterio aliòve loco sacro:
3. Ex quibus excluduntur nondum Baptizati, etiam Catechumeni,
4. Et ex baptizatis, Excommunicati,
5. Saltem non tolerati seu Visitandi:
6. Interdicti, si sint denunciati:
7. Suicida,
8. Si violentas manus sibi sponte intulerunt:
9. Occumbentes in torneamentis, vel duello:
10. Manifesti Usurarii, Raptores & similes alii:
11. Religiosi Proprietarii & Blasphemi,
12. Admittuntur ad eam alimò supplicio affecti:
13. Nisi eorum corpora Magistratus proflare jubeat.
14. Quod introductum est Consequente,
15. Ad aliorum terrorem morte peritos,
16. Et aliquando ejus reos loco infami addicente.
17. Pœna sepulturæ sacræ honorarium eâ privatos.

EX ritibus, quibus defunctorum corporibus supremum officium pendere Gentes contulerunt, cæteris antiquior usque frequentior & rerum natura conformior est tumulatio sive sepultura: per quam homo redditur humo: & in cineres relictum corpus revertitur in terram, e qua fuit assumptum, Genes. cap. 3. v. 19.

Sed, licet intra extræque civitates & oppida, non tamen temere quâcumque, sed à Christianis præsertim Sacra humo, cimiteriis, cryptisque: & Episcopi, Abbatibus, digni Presbyteri ac Fideles, hoc celsæ sanctitatis & dignitate conspicui, loci in ipsis Ecclesiis, can. Cum gravitas 17. & can. Nullus, 13. q. 2. aut istarum vestibus, cryptis ac porticibus sepeliebantur, ut in c. l. hie n. 8. & in c. Consulisti 7. de Consec. Eccles. Gonzalez n. 2. adnotavit. Quod ita intro-

ita introducendi ratio fuit partim; quod fideles piè crederent, se Inferni teæbras facillius evaduros meritis & patrocinis sanctorum, quorum ossibus sua sociarent, S. Ambrosius *Homil. 6. de Sanctis*: partim verò, ut participes fierent sacrificio- rum; quæ in Ecclesiis offeruntur: & vi- vorum eas ingredientium Charitas ad fundendas pro requiescentium ibi defun- ctorum animabus preces excitaretur, *can. Cum gravia cit.* & denique partim etiam; ut fideles, Ecclesias per cæmeteria adentes, commonerent mortalitatis & futuri exitus sui ex hac vita: quæ nulla est salubrior cogitatio, *Ecclef. cap. 7. v. 40.* ob hanc enim vel maximè caulam cæ- meteria in aditu urbium (& templorum) collocata fuisse, notat S. Chrysoft. *Homil. de Vide Sede Naturæ.*

Neque tamen quorumcunque, sed baptizatorum & fidelium duntaxat cor- pora in Ecclesiis, cæmeteriis, cæterisque e- jusmodi locis tumulari permittuntur, *can. Ecclesiam 26. § 26. dist. 1. de Consecrat.* Unde è sepultura Ecclesiastica excluduntur non solum Pagani & Judæi, sed etiam Hæretici, *can. fin. 24. q. 2.* eor- umque in crimine hæreseos credentes, receptatores, defensores ac fautores *can. cit. § c. Excommunicamus 13. §. Credentes V. Sanè, de Hæreticis*: uti & infantes Christianorum, qui decesserint sine Ba- ptismo, ut docet Ecclesiæ praxis quoti- diana: nisi proles mortua sit in ventre matris pariter defunctæ; eam enim non exsecandam, sed cum ista sepeliendam, cum Glossa in *can. Si quidquid 33. dist. 4. de Consecrat.* tradit Sylvester *V. Sepultura q. 10. d. 1.* quod locus sit pars ventris matris, *l. 1. §. 1. ff. de Inspiciendo ventre.* Imò etiam Catechumeni, ut ex communi DD. sensu tradit & S. Ambro- sii autoritate firmat Laiman. *Lib. 3. trakt. 5. cap. 12. n. 11.* & Pirrhing *ad*

hanc Rubr. n. 62. quòd, quamvis Ecclesia pro eis oret, nondum tamen eam ingressi sint per Baptismum,

Ex baptizatis etiam & Orthodoxis 4. plura hominum genera sepulturâ Eccle- siasticâ sanctionibus Ecclesiasticis privan- tur: & primò quidem Excommunicati, saltem vitandi: etiam si Contritionis signa ante obitum dederint, *c. Episcoporum 8. de Privileg. in 6. § c. Sacris 9. hanc Rubr.* ubi excommunicati, si in cæmeterio Ec- clesiastico sepulti sint, & discerni possint, exhumari jubentur; ut, quibus non commu- nicamus Vivis, nec defunctis commu- nicemus. Si tamen antè signa pœnitenti- æ dedissent, & quò minùs reconciliaren- tur, per eos non stetit, etiam post mor- tem absolventi & sepulturæ Ecclesiasti- cæ, sed non ante absolutionem, mandan- di essent, *arg. c. Anobis 28. de Sent. excom- municat.*

Dixi, *Saltem vitandi*: cujusmodi no- 5. torii clericorum percussores & publicè ac nominatim denunciati tantum sunt, post Concilium Constantiense, in eoque à Martino V. editam *Constitutionem*, quæ incipit, *Ad evitanda scandala.* Idem de cæteris sive non Vitandis *ad hanc Rubr.* tradunt Zoesius *n. 9.* & Engel. *n. 19.* quòd *cit. Constitutione* nullus favor indultus sit ipsis excommunicatis. Sed frequentiori calculò alii tales, si datis pœnitentiæ signis decesserint, in loco sacro sepeliri posse, docent cum Navarro *ad hanc Rubr. Consil. 4. Henriquez Lib. 13. cap. 11. n. 3.* & Suarez *de Consecrat. disp. 12. s. 4. n. 5.* quòd *cit. Constitutione* Fidelibus commu- nicatio externa cum ejusmodi excommu- nicatis permisa sit, inter vivos & mor- tuos non distinguendò: & Jure etiam an- tiquiori ea, quæ sit in sepultura, non ma- gis quàm alia communicatio prohibita fuerit.

Neque obstat; quòd *cit. Constitutio* non fa-

non faveat ipsis excommunicatis; quia sepultura permissio propriè non cadit in ipsos excommunicatos; cum sepelire se ipsi non possint: sed in alios fideles, quibus, sicut omnis alia, sic etiam sepultura Ecclesiasticæ communicatio prohibita antè, & post dictum Concilium permissa fuit, Suarez *l. cit.*

Et si verò hæc ita se habeant, ob loci tamen Sacri & divinorum Officiorum reverentiam, majorèmq; fidelium pro ipsis suffragia offerentium securitatem, etiam excommunicatis toleratis & cum signis pœnitentiæ decedentibus, antequam in loco sacro sepeliantur, absolutionem impendi expedire, censet Palao *Traët. 29. disp. 2. p. 6. n. 12.*

6. Secundò, à Sacra sepulturâ excluduntur notorii & denunciati Interdicti, *c. Episcoporum cit. & Clement. 1. hæc Rubric. junctâ Constat. cit.* nisi eos signa pœnitentiæ dedisse, constet; aut rationabiliter præsumatur, Sairus *Clavis Regia Lib. 5. cap. 8. n. 22.*

7. Tertio, qui ferrò, venenò, laqueo, præcipitiò in puteum aut flumen &c. mortem sibi ipsi intulerint, *can. Placuit. 23. q. 5.* Neque solum, si conscientia criminis perpetrati: sed etiam, si tædiò vitæ, doloris impatientiâ, irâ, desperatione id fecerint, Farinac. *Prax. Criminal. q. 128. n. 17.* ex exco Guazzinus *Defens. Reor. 39. cap. 2. n. 2.* Suicidæ cadaver, si per ignorantiam in loco sacro sepultum fuisset, compertò errore exhumandum & extra locum sacrum projiciendum, asserentes. *Sponte, inq; dâm;* quia sacra sepultura privandi non sunt, qui casu v.g. dum aquam haurirent ex puteo, in eum prolapsi sunt: vel furore, amentia aut aliâ mentis alienatione, vel dum incendii, insidiarum, aut alterius vitæ aut etiam pudicitia periculi effugiendi causâ in flumen aut ex ædibus se præcipitarent, mor-

tis sibi causa fuerunt, *arg. c. Ex parte 1. Ugolinus de Offic. Episc. cap. 17. n. 4. & Barbosa de Offic. Parochi, cap. 26. n. 49.* ubi uterque & Farinacius *q. cit. n. 19.* notant; ut, qui in puteo aut flumine sufforsus, venenò aliòve simili modò interfectus reperitur, sacra sepultura honore privetur, constare Ecclesiæ debere, quid à seipso interfectus sit: & in dubio potius præsumi casu, vel per vim aut insidias ab alio, quàm sponte & à seipso interfectum esse; cum in dubio delictum, præsertim tam grave, de nemine præsumatur, *arg. l. Merito 51. ff. Pro socio.*

Quartò, eadem sepulturâ privantur, qui occumbunt in torneamentis, & ludis à sacris Canonibus prohibitis: etiamsi pœnitentes decesserint, *c. 1. & fin. de Torneament. vel in duello, eam privato, ex condicito certò loco & tempore instituto, Trident. Sess. 23. cap. 10. de Reformat. junctâ Constitutiõne Gregorii XIII. quæ incipit Ad velle dicitur & Clement. VIII. quæ incipit Illius vultus, ut Lib. 5. Tit. 13. & 14. dicitur.*

Quintò, Usurarii manifesti, *Quod in omnibus 3. de Usuris & c. Quamquam 2. eadem Rubr. in 6. Raptores, Incendiarii, c. Super eo 2. & c. In literis 5. de Raptoribus, & decimas Ecclesiæ debitas injustè detinentes, c. Prohibemus 19. de Decimis;* nisi fecerint restitutionem aut de ista faciendâ præstitierint cautionem, ut *Tit. 30. n. 127* dicitur.

Sextò, Religiosus Proprietarius, *Monachi 4. de Statu Monach. & qui Confessionem annuam & Communionem Paschalem voluntariè negligunt, c. Omnia 12. de Penit. & remiss.* Non etiam, qui consilio Confessarii eas ad tempus distulerunt, Barbosa *cap. cit. n. 48.*

Septimò, Blasphemi in Deum, B. Virg. Mariam, aliòve Sanctos, si pœnitentiam ab Ecclesiâ sibi injunctam non e-

gerint, *c. Statutum 2. de Maledic.* Uti etiam fures, latrones, concubinarij & quicumque peccatores publici, sine penitentia mortis decedentes, *can. Quibus, 16. & can. Non affimamus, 13. q. 2.*

12. Hactenus enumeratis olim accensebatur, qui presbyterum tutorem testamenti dedisset, *arg. can. fin. dist. 88.* Qui tamen hodie: uti & fideles, ob gravia delicta ultimò supplicio affecti, si poenitentes obierint, à sacra sepultura non excluduntur: nisi eorum cadavera publicò loco insepulta relinqui à Magistratu jubeantur, Covarruvias *Lib. 12. Var. cap. 1. num. 11.*

Sed hoc an à Magistratu illo fieri julle possit, dubium & ratio dubitandi non contemenda est; quòd reò defunctò crimen, *l. fin. C. Si reus vel accusat. mort.* & ipsa etiam criminis poena extingatur, *l. Defuncto 6. ff. de Publ. jud. & mortuorum reliquiis non solum nullam fieri injuriam, l. Cum sit 6. C. de Sepulch. viol.* sed capite etiam damnatorum atque animadversorum corpora cognatis & quibusvis aliis ea petentibus ad sepulturam dari jubeantur, *l. 1. & l. fin. ff. de Cadav. puni.* Ab Imperialibus non divertunt Ecclesiasticae sanctiones, Sacramentum Poenitentiae non denegantes ultimò supplicio damnatis quibuscunque, *c. Eures 2. de Eres. c. Super eo 4. de Hæreticis in 6. & Clement. 1. pr. de Penit. & remiss.* Et quibus Sacramentum illud datur, sepulturam Ecclesiasticam concedentes, *can. Quæstionum, 13. q. 2.*

13. Verum, esto hæc utroque Jure constituta: & debitorum Civilium cadavera perpetuò vel donec æs alienum solutum sit, inhumata relinqui, injustum, *l. Cum sit 6. C. de Sepulch. viol.* & ab omni humanitate alienum sit: criminoforum etiam quorumcunque, si poenitentes decesserint, corpora sacra humano condici sacri Canones voluerint; vi ta-

men Consuetudinis passim inducta ob atrociora crimina morte punitorum cadavera furcâ suspensa, implexa rotâ palò summa sepe relinquuntur, eorumve ossa sub patibulo sepeliuntur. Quin, ejusmodi criminoforum supplicium in carcere mortuorum corpora etiam vivi merebantur, ignominia affici, & in rotam rotamve agi, multis exemplis ostendit Farinac. *Prax. Criminal. q. 10. n. 78.* De qua tamen Consuetudine non parum variant sententiæ DD. & sunt, qui eam tolerabilem quidem, non etiam rationabilem esse velint, apud Bruneman, *in l. 1. ff. de Cadav. puni.* aliis contra, eam non tolerandam statuentibus eò ipsò; quòd à ratione sit aliena, contra tenorem *c. fin. de Consuetud.*

Mihi, sicut ea, quæ animadversorum cadavera indiscriminatim omnia insepulta vulturum ferarumque laniatui & hominum spectaculo exponerentur, nec rationabilis nec tolerabilis: sic nequaquam damnanda & rationi satis congrua videtur, quæ propter atrociora aut Reipublicæ quieti ac securitati magis perniciosa crimina damnatorum cadavera & istorum consumptorum ossa in loco supplicii aut viis publicis sine ulla honesta sepulturæ spe destituuntur; ut tristissimi illius exempli aspectu alij deterreantur; cum ea non damnetur legibus, imò disertè approbetur in reis læsæ Majestatis, *l. 1. cit.* & Jure etiam Ecclesiastico variorum criminum rei, & præsertim, qui in hastiludiis ac duellis occumbunt, sacra sepulturæ honore priventur decretis Oecumenicorum Conciliorum Lateranensis ac Tridentini *c. 1. & cap. 19. cit.* Id ipsum suadet ratio publicæ utilitatis, ex ea animadversionis in reorum cadavera extensione in totam communitatem redundantis, & privato bono, quod sacra sepultura defuncto affert, prævalentis; si enim

X x x

enim

enim utilitas illa rationabilem addere potuit praxim, quâ punitorum cadavera ad Anatomiam aliisque suæ artis usus Medicis conceduntur, cur non idem præstare valeat Consuetudini, quâ eadem, ut aliis documentis insepulta publicè prostrata quando permittuntur? cum non plus ad sanitatem, quàm ista, flagitia arcendò, Reipublicæ conferat ad felicitatem, Covarruvias, *cit. cap. 1. n. 11*. Zoësius *in ff. de Cadav. punit. à n. 1.* & Perez *in C. Si reus vel accus. mort. in fine.*

16. Circa reos tamen, qui ex vulnere, morbo, casu in carcere vel, dum ex isto fugam parant, moriuntur aut occiduntur, bene observandum est; quòd, licet eorû cadavera in supplicii loco sepeliri aut insepulta in furcam aut rotam agi vi consuetudinis aliquando valeant, si de atroci aut publicè valde pernicioso crimine condemnati jam sint, vel saltem per Judicialem confessionem, legitimam probationem aut facti evidentiam, de illo ita constet; ut ipsis nulla prorsus defensio competat: eò tamen rigore procedi non possit in cadaver ejus, qui cujuscunque etiam atrocissimi criminis solummodo diffamatione aut huic succedaneis criminis indicis gravatus, vel etiam accusatus aut carcere & vinculis constrictus jam est; cum enim talis in furcam aut rotam agi non posset vivus, multò minùs poterit mortuus, ut cum Bossio *Tit. de Accusat. n. 33.* rectè arguit *cit. Farinacius n. 79.*

17. Eorum autem, qui à sacra sepultura Ecclesiasticò Jure excluduntur, aliquem si parochus aut alius quicumque, insuper habitâ sacrorum Canonum prohibitione, in loco sacro sepelire scienter præsumat, mortalis peccati reatum contrahit: & si ab eo sepultus excommunicatus publicè vel nominatim interdictus, aut manifestus Usurarius, vel hæreticus, aut

istius defensor, fautor vel receptor fuerit, excommunicationis censuram ipsò factò incurrit, *c. Quicumque 2. pr. de Hæres. in 6. & Clement. 1. hâc Rabr.* à qua abstinendus prius non est, quàm ad arbitrium Episcopi diocesani competentem satisfactionem exhibuerit iis, quibus eò factò injuria est irrogata, Ossa etiam omnium eorum, qui in loco sacro contra illorum prohibitionem sepulti sunt, si dilecti valeant, exhumanda sunt, & extra locum sacrum projicienda, per textum *cit. & ibi DD.*

ARTICULUS II.

De sacra Sepultura Electione.

SUMMARIUM.

18. Non omnes Ecclesia habent jus Sepultura:
19. Cujus Electio fidelibus permittitur.
20. Excipiuntur tamen Impuberes,
21. Et Religiosi, inferendâ Sepultura in Monasterii:
22. Etiam si sint Prælati.
23. Eligi Sepultura potest in loco minùs Religioso,
24. Sacro tamen, & non nisi ex rationabili causa,
25. Electio duorum testimonio legitimè probatur.
26. Pene in Religiosos, aliquem ad sanctam Sepulturam vocò &c. eligendum inducentes,
27. Ad gravia incommoda tollenda licet,
28. Varii casibus non incurramur.

Quantumvis jus Sepultura, tantumquam Parochiale, communi & antiquo Jure solis Ecclesiis populorum est.